

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до Прикінцевих та перехідних положень Закону України "Про громадські об'єднання" щодо забезпечення діяльності громадських спілок (реєстр. № 2628 від 10 квітня 2015 року)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 14 квітня 2015 року Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 22 лютого 2017 року (протокол № 56) проект Закону про внесення змін до Прикінцевих та перехідних положень Закону України "Про громадські об'єднання" щодо забезпечення діяльності громадських спілок (реєстр. № 2628 від 10 квітня 2015 року), поданий народними депутатами України Куніциним С.В. та іншими (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою "удосконалення законодавства шляхом усунення неможливості приведення статутів (положень) громадських організацій у відповідність із Законом". Для досягнення мети автором пропонується внести зміни до пункту 4 Розділу V. "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про громадські об'єднання", доповнивши його положеннями, якими передбачається, що громадські організації, легалізовані на день введення в дію цього Закону, які діяли в тому числі або виключно на засадах колективного членства, можуть визнаватися громадськими спілками у разі внесення відповідних змін до статуту (положення). Крім того, пропонується встановити, що під час приведення статуту (положення) громадського об'єднання у відповідність із цим Законом норми законодавства щодо реорганізації юридичної особи не застосовуються.

Розглядаючи Законопроект, Комітет з питань правової політики та правосуддя виходить з такого.

В Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти

приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частини перша, друга статті 8 Конституції України).

Частина перша статті 36 Конституції України гарантує, що громадяни України мають право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей. При цьому, відповідно до частини четвертої цієї статті ніхто не може бути примушений до вступу в будь-яке об'єднання громадян чи обмежений у правах за належність чи неналежність до політичних партій або громадських організацій.

Правові та організаційні засади реалізації права на свободу об'єднання, гарантованого Конституцією України та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, порядок утворення, реєстрації, діяльності та припинення громадських об'єднань визначено Законом України "Про громадські об'єднання" від 22 березня 2012 року № 4572-VI (далі – Закон).

Згідно з частинами першою – четвертою статті 1 Закону громадське об'єднання – це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів.

Громадське об'єднання за організаційно-правовою формою утворюється як громадська організація або громадська спілка.

При цьому, громадська організація – це громадське об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є фізичні особи, а громадська спілка – це громадське об'єднання, засновниками якого є юридичні особи приватного права, а членами (учасниками) можуть бути юридичні особи приватного права та фізичні особи.

В свою чергу, відповідно до частини другої статті 8 Закону членами (учасниками) громадської спілки можуть бути юридичні особи приватного права, у тому числі громадські об'єднання зі статусом юридичної особи, фізичні особи, які досягли 18 років та не визнані судом недієздатними.

Відповідно до усталеної практики нормотворення до прикінцевих та перехідних положень закону можуть включатися положення, якими встановлюється строк набрання чинності законом, доручення, пов'язані з прийняттям закону та приведенням нормативних актів у відповідність із прийнятим законом, а також норми тимчасового та локального характеру, пов'язані з його імплементацією.

Так, чинними положеннями пункту 4 Розділу V. "Прикінцеві та перехідні положення" Закону передбачено, що статuti (положення) громадських організацій, спілок громадських організацій мають бути приведені у відповідність із цим Законом протягом п'яти років з дня введення його в дію.

Разом з тим, слід звернути увагу, що ні чинні положення Закону, ні положення Законопроекту не містять визначення поняття "колективне членство" та "колективний член".

У зв'язку з вище викладеним, дискусійною є пропозиція авторів Законопроекту щодо внесення змін виключно в прикінцеві та перехідні положення Закону.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України вважає, що за результатами розгляду в першому читанні Законопроект доцільно відхилити.

Комітет з питань бюджету ухвалив рішення, що Законопроект не матиме впливу на показники бюджету. У разі прийняття відповідного закону, він може набирати чинності у терміни, визначені авторами законопроекту.

Комітет з питань запобігання і протидії корупції дійшов висновку, що Законопроект відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Разом з тим, на думку членів Комітету, Законопроект може бути доопрацьований, в тому числі, в частині зауважень, висловлених Головним науково-експертним управлінням Апарату Верховної Ради України, під час його підготовки до другого читання.

На підставі викладеного вище, Комітет вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Прикінцевих та перехідних положень Закону України "Про громадські об'єднання" щодо забезпечення діяльності громадських спілок (реєстр. № 2628 від 10 квітня 2015 року), поданий народними депутатами України Куніциним С.В. та іншими, прийняти за основу.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити народного депутата України, голову підкомітету з питань законодавчого забезпечення діяльності Президента України, Кабінету Міністрів України, міністерств, центральних органів виконавчої влади та статусу і діяльності політичних партій, громадських об'єднань Комітету з питань правової політики та правосуддя Новак Наталію Василівну.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ